

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **K. N.** ,
skazanego za czyn z art. 209 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 18 stycznia 2024 r.,
w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie
z dnia 11 lutego 2021 r., VIII K 58/21,

**uchyła zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazuje
Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 11 lutego 2021 r., VIII K 58/21, K. N. został uznany za winnego tego, że w okresie od dnia 2 marca 2019 r. do dnia 20 grudnia 2020 r. w W. uchyłał się od określonego co do wysokości ugodą przed Sądem Rejonowym [...], V RC [...],

obowiązku utrzymania syna J. N. w kwocie 500 zł, wskutek czego łączna wysokość powstałych zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie. Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu. Wyrok nakazowy nie został zaskarżony i uprawomocnił się.

Od powyższego wyroku kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości, na korzyść skazanego, i zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 500 § 1 i 3 k.p.k., polegające na wydaniu wobec K. N. , w dniu 11 lutego 2021 r., wyroku w postępowaniu nakazowym, mimo iż okoliczności popełnienia opisanego w akcie oskarżenia czynu z art. 209 § 1 k.k. i wina oskarżonego, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, budziły wątpliwości w odniesieniu do czasu popełnienia przez oskarżonego czynu zabronionego, co w efekcie, z rażącym naruszeniem również art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., doprowadziło do skazania K. N. za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k., popełnione od dnia 2 marca 2019 r. do dnia 20 grudnia 2020 r., podczas gdy oskarżony został już prawomocnie skazany za występki z art. 209 § 1 k.k., popełnione na szkodę tego samego małoletniego pokrzywdzonego w okresie od dnia 2 marca 2019 r. do dnia 10 marca 2020 r. wyrokiem Sądu Rejonowego [...] w W. z dnia 22 września 2020 r. o sygn. akt XIV K [...]”. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa, opisanego w zarzucie kasacyjnym, które to naruszenie miało istotny wpływ na treść wyroku. Mając autor kasacji, że Sąd Rejonowy orzekał w postępowaniu nakazowym pomimo tego, że nie ziszczyły się warunki takiego orzekania określone w art. 500 § 3 k.p.k.,

bowiem okoliczności popełnienia czynu i wina oskarżonego budziły wątpliwości w zakresie czasu popełnienia tego czynu zabronionego.

Oprócz wyroku zaskarżonego kasacją w tej sprawie, Sąd Rejonowy [...] w W. wyrokiem z dnia 22 września 2020 r., XIV K [...], uznał K. N. za winnego tego, że w okresie od dnia 2 marca 2019 r. do dnia 10 marca 2020 r. w Warszawie uchylał się od obowiązku utrzymania syna J.N. w kwocie 500 zł, określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym [...] w W., V RC [...], wskutek czego wysokość powstałych zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k., za co wymierzył mu karę roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym (wyrok k. 60 akt XIV K [...]).

W zaistniałej sytuacji K. N. został dwukrotnie skazany za przestępstwo niealimentacji popełnione na szkodę tego samego uprawnionego – swojego syna J. N., w odniesieniu do obowiązku alimentacyjnego wynikającego z tej samej podstawy – ugody przed Sądem Rejonowym [...], V RC [...], przy czym czas popełnienia czynów objętych oboma wyrokami pokrywał się w odniesieniu do okresu od dnia 2 marca 2019 r. do dnia 10 marca 2020 r.

Jako że wyrok zaskarżony kasacją w tej sprawie zapadł później niż wyrok Sądu Rejonowego [...] w W. w sprawie XIV K [...] (wyrok zaskarżony kasacją wydany w dniu 11 lutego 2021 r., wyrok w sprawie XIV K [...] wydany w dniu 22 września 2020 r.), Sąd orzekający powinien mieć to pierwsze skazanie w polu widzenia i uwzględnić je przy wydawaniu wyroku. Zwłaszcza, że w aktach sprawy znajduje się informacja z Krajowego Rejestru Karnego, w której odnotowano skazanie w sprawie Sądu Rejonowego [...] w W., XIV K [...] (k. 27).

W wypadku przestępstw niealimentacji, nie ma stanu rzeczy osądzonej, jeśli uprzednie prawomocne skazanie dotyczy tylko fragmentu osądzonego później czynu. Uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego w okresie nieobjętym prawomocnym skazaniem jest już nowym czynem przestępnym, pociągającym dalszą odpowiedzialność karną, przy czym granice czasowe kolejnego przestępstwa powinny być dokładnie określone, z uwzględnieniem treści poprzedniego wyroku

skazującego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 6 maja 2002 r., V KK 10/02; 26 kwietnia 2018 r., IV KK 149/18; 28 grudnia 2021 r., V KK 624/21).

Przeprowadzając postępowanie ponownie, Sąd Rejonowy wnikliwie przeanalizuje możliwość przypisania K.N. przestępstwa niealimentacji w konkretnych okresach, uwzględniając wyrok zapadły w sprawie XIV K [...] Sądu Rejonowego [...] w W., jak również ewentualne inne wyroki skazujące, o ile zostały wydane.

Mając na względzie powyższe okoliczności należało uchylić zaskarżony wyrok nakazowy i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie do ponownego rozpoznania, dlatego też Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[ał]